Обласш вежби: Linux руковаоци

КОРИШЋЕЊЕ ИЗ КОРИСНИЧКОГ ПРОСТОРА

Предуслови:

• RPi2 повезан на роботску руку

Увод

У овој вежби изучаваћемо како се Linux руковаоци користе из корисничког простора, док ћемо у наредним ући у детаље везане за сам руковаоц, тј. применићемо приступ од-горе-на-доле (top-down). У овој вежби је дат руковалац за управљање серво моторима у зглобовима роботске руке. Серво моторима се управља РWM дигиталним сигналом. Овај сигнал има периоду 20ms. Фактор испуне (енгл. Duty Cycle) сигнала је однос времена у ком је сигнал на логичкој јединици и периоде сигнала, и он се користи за постављање угла серво мотора. У конкретној поставки у овој вежби, фактор испуне у интервалу [2.5%, 12.5%] се мапира на углове од [-90°, 90°]. Руковалац генерише овај РWM сигнал на ножицама RPi плоче, а преко датотеке руковаоца кориснички процес поставља (тј. командује) жељени фактор испуне.

Из корисничког простора, осим тога што је преко датотеке овог руковаоца могуће постављати вредности углова серво мотора, могуће је и овај руковаоц користити у оквиру ROS (енгл. Robot Operating System) окружења и тиме управљачом (енгл. јоураd) контролисати робота у једном од 3 режима:

- подешавање (енгл. jog) где се сваки зглоб робота засебно покреће,
- серво (енгл. servo) где се управља позицијом шаке у простору,
- путање (енгл. traj, trajectory) где се реализује кретање руке по задатој путањи.

<u>Задатак</u>

У пројекту су присутна 2 директорија: *SW* и *ROS*. У *SW* имамо руковаоц *SW/Driver/servo_ctrl* и тестну апликацију *SW/Test/test_app_servo_ctrl*. У *ROS* директорију имамо окружење за рад са роботом. У оквиру тог окружења је потребно реализовати спрегу између роботског окружења и руковаоца у датотеци *ROS/small_4dof_arm_ws/src/s4a_main/src/robot_hardware_interface.cpp* по узору како је то урађено у горе наведеној тестној апликацији.

Даље следи упутство како да се дође до решења овог задатка.

Приликом рада са руковаоцима, погодно је у једном језичку терминала (енгл. tab) покренути исписе (енгл. log) ради дебаговања коришћењем команде:

dmesg -w

Ради превођења руковаоца, у другом језичку терминала потребно је отићи у директориј *SW/Driver/servo_ctrl* и покренути команду:

make

А ради убацивања модула у језгро покренути:

make start

У пак трећем језичку отићи у директориј *SW/Test/test_app_servo_ctrl* и тамо конфигурисати и превести тестну апликацију:

./waf configure

./waf build

Као што је већ напоменуто, угао серво мотора [-90°, 90°], односно [- π /2, π /2], је мапиран на фактор испуне [2.5%, 12.5%], односно у промилима (енгл. permille) као јединици фактора испуне руковаоца [25‰, 125‰]. У почетку су мотори постављени на 0°, а могу се поставити (командовати) нови углови путем команди:

```
./build/test_app_servo_ctrl w 0 25
./build/test_app_servo_ctrl w 0 125
```

Како је реализован приступ датотеци руковаоца може се видети у датотеци тестне апликације *test_app_servo_ctrl.c*, где се користе 4 функције односно 4 системска позива: *open()*, *read()*, *write()* и *close()*. Више детаља о свакој од ових функција могуће је пронаћи на интернету, нпр. коришћењем претраживача Google.

Након тестираног руковаоца и изучене тестне апликације потребно је приступити изменама прилагодног слоја између ROS окружења и руковаоца у горе поменутој датотеци ROS/small_4dof_arm_ws/src/s4a_main/src/robot_hardware_interface.cpp. У истој датотеци испратити TODO ознаке и реализовати потребан код за рад са руковаоцем. ROS команда према серво моторима и повратна спрега од серво мотора се преноси преко низова pos_cmd и pos_fb, респективно. Испратити у коду ове низове и реализовати одговарајућа прерачунавања ради прилагођења према руковаоцу.

За рад са ROS окружењем позиционирати се у корен ROS пројекта што је овде *ROS/small_4dof_arm_ws*. Ту је потребно отворити неколико језичака терминала. У једном је потребно извршити превођење путем команде:

catkin_make

Након тога у сваком од терминала у којима се ради нешто на ROS пројекту потребно је подесити окружење командом:

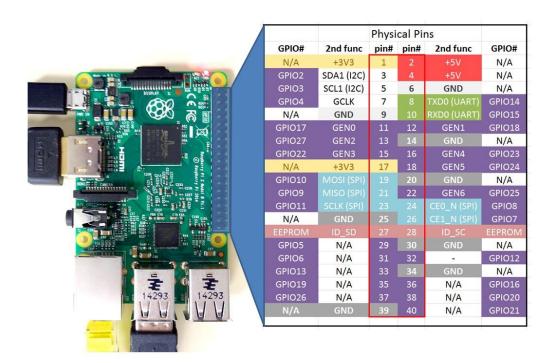
source devel/setup.bash

За детаље коју команду треба покренути у којем језичку терминала погледати у **flow.sh** под секцијом *Run*.

Ножице повезати према Табели 1, где је *GND* маса заједничка за све серво моторе, а *S0-S3* су PWM сигнали за сваки од серво мотора. Слика 1 приказује просторни положај ножица.

GND	S0	S1	S2	S3
	GPIO18	GPIO19	GPIO20	GPIO21
PIN6	PIN12	PIN35	PIN38	PIN40

Табела 1 Повезивање ножица за роботску руку

Слика 1 Майа ножица за RPi2

Додатни Задатак

ROS окружење је базирано на чворовима (енгл. node) који су засебни процеси који обављају различите послове. Чворови међусобно комуницирају путем порука (енгл. message) на одређеној теми (енгл. topic), тј. тема представља канал путем којег се поруке преносе. Могуће је да постоји више чворова који објављују поруке на теми (енгл. publisher) као и више чворова претплатника на поруке на некој теми (енгл. subscriber).

У оквиру датог ROS окружења је од интереса тема под називом /s4a/motors_en, преко које се управља дозволама за моторе. У директорију ROS/small_4dof_arm_ws/src/s4a_teleop/src се налази код чвора који генерише поруку на локалну тему чвора приликом притиска тастера управљача "Start", док је у једној датотеци за покретање у директорију ROS/small_4dof_arm_ws/src/s4a_teleop/launch направљено мапирање поменуте локалне теме на глобалну тему /s4a/motors_en. С друге стране, у већ поменутом модулу robot_hardware_interface.cpp се претплаћује на ову тему, и обављају акције које иницирају поруке примљене на тој теми.

Ради праћења порука на теми покренути команду:

rostopic echo /s4a/motors_en

Порука се може такође ручно објавити путем $rostopic\ pub$ команде (погледати примере за тему $s4a/motors\_en\ y\ flow.sh$)

За **додатни задатак** потребно је реализовати постављање серво мотора у режим слободног хода (енгл. freewheeling), што се постиже постављањем фактора испуне на 0. У ROS окружењу овај режим се мења на тастер 2 управљача и објављује се одговарајућа порука. Урадите реализацију претплатника у robot_hardware_interface.cpp по узору на тему motor_en.